

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 2004, nr. 2 (oktober)
Afgiftekantoor LEUVEN 1

Tijdschrift van de Vereniging van Afgestudeerden in Plantkunde en Dierkunde van de Katholieke Universiteit Leuven

---

PDL-Info

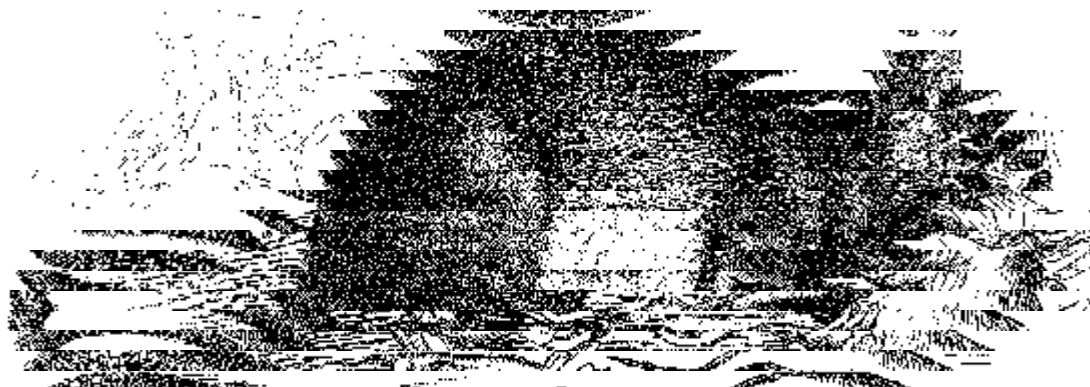
Zaterdag 20 november 2004:

PDL jaarvergadering met minisymposium

13.30u	PDL-jaarvergadering
15.00u	PDL-minisymposium met als thema "Postdocs in de kijker: drie biologen stellen hun werk voor"
17.00u	Uitreiking van de PDL-prijs voor beste licentiaatsthesis 2003-2004 en aansluitend receptie

Inhoud

Inhoud	2
Cover	2
Colofon	2
Woordje van de voorzitter	3
PDL activiteiten	4
Voerstreek 31 mei 2004	4
Ambleteuse 1: Smossen met korstmossen	6
Bachelor in de biologie	8
Ambleteuse II	10
Tweede licentie 2003-2004	12

Cover

Naar keuze:

- (a) kwetsbaar biotoop vertrappeld door biologen
- (b) en 40 meter verder waren ze al verloren gelopen
- (c) Ambleteuse 2005: schrijf nu reeds in

Op initiatief van Joris Winderickx is op de website van het departement Biologie nu ook een vacaturedatabank te vinden: <http://www.kuleuven.ac.be/bio/jobs/>

Colofon

PDL-Info: tijdschrift van de Vereniging van Afgestudeerden in Plantkunde en Dierkunde van de Katholieke Universiteit Leuven.

PDL v.z.w. 000-0174219-07

V.U.: Erik Smets

Redactie: Stefan Clerens

Adres: Naamsestraat 61

3000 Leuven

Tel.: 016/324290

Fax.: 016/324258

Beste PDL-leden,

Het academiejaar 2004-2005 mag echt wel een historisch jaar worden genoemd, want in uitvoering van de Bologna-akkoorden is de veel besproken BaMa-opleiding nu echt gestart. Binnen drie jaar studeren de eerste bachelors af en wat later masters, waardoor de kandidaturen en licenties definitief tot het verleden zullen behoren. Iedereen ijvert er nu volop voor dat er ook in Vlaanderen, zoals in onze buurlanden, tweejarige masteropleidingen zullen ingericht worden.

De totaal vernieuwde Biologie-opleiding wordt gekenmerkt door een enorme waaier van opleidingsonderdelen waarover meer in dit nummer.

Wij bieden tevens drie keuzerichtingen aan (Biologie met verbreding, Fysica en Wiskunde) die tot een master in de Biologie kunnen leiden, en niet minder dan vijf afstudeerrichtingen (Bio-informatica, Biochemie en Biotechnologie, Chemie, Geografie, en Geologie) waarbij de mogelijkheid bestaat om een master in de Biologie aan te vatten, of om de masteropleiding verder te zetten in de gekozen richting.

Deze flexibiliteit geldt ook voor de andere opleidingen van de Faculteit Wetenschappen. In vele gevallen bestaat dus ook de mogelijkheid om een keuze- of afstudeerrichting in de Biologie te volgen.

Naast de opleidingen Biologie en Chemie bestaat er daarenboven een gloednieuwe bacheloropleiding Biochemie en Biotechnologie die, zoals de huidige licenties Biochemie, samen wordt ingericht door de departementen Biologie en Chemie.

Verder in dit nummer volgt meer informatie over ons jaarlijkse activiteiten naar aanleiding van de jaarvergadering en de uitreiking van de PDL-Wetenschappelijke Prijzen voor de beste licentieverhandelingen van het afgelopen jaar. De aansluitende receptie is misschien een mooie gelegenheid om aan de aanwezige stafleden wat meer uitleg te vragen over het reilen en zeilen van de pas gestarte bachelor ...

Hartelijke groeten,

Erik Smets

PS: Graag breng ik ook nog eens de Christmas Lecture in herinnering; deze lezing met als onderwerp "The landscape implications of global change" heeft plaats op 18 december, spreker is prof. Andrew Goudi. Zie ook science@leuven 2, 5:23.

PDL activiteiten

Zaterdag 20 november 2004: PDL jaarvergadering met minisymposium

- 13.30u PDL-jaarvergadering
- 15.00u PDL-minisymposium met als thema "Postdocs in de kijker: drie biologen stellen hun werk voor"
- Steven Dessein: Monografisch werk in de Rubiaceae: van morfologie tot evodevo**
- Steven Declerck: Natuurwaarden in ondiepe stilstaande wateren: het belang van nutriënten, vis en waterplanten**
- Bert De Groef: De kip en de metamorfose. Over hormonen en ontwikkeling**
- 17.00u Uitreiking van de PDL-prijs voor beste licentiaatsthesis 2003-2004 en aansluitend receptie

Voerstreek 31 mei 2004

Op maandag 31 mei organiseerde PDL een landschapsgerichte wandeling in de Voerstreek onder leiding van Rik Palmans, onze gids ter plekke. De Voerstreek (provincie Limburg) omhelst 6 dorpen: Moelingen, 's Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Teuven en Remersdaal. We verzamelden met een vijftiengestig enthousiaste PDL-leden aan het VVV-kantoor te 's-

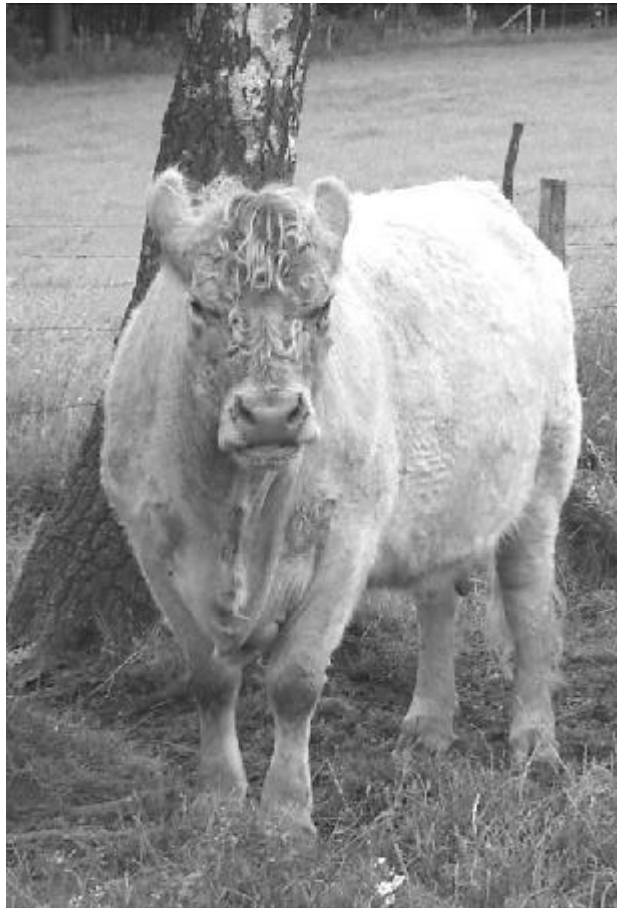

Een ruime opkomst in het bronsgroen eikenhout...

Gravenvoeren. Dit bezoekerscentrum ligt midden in de dorpskern van 's Gravenvoeren op het kerkplein onder de 18de eeuwse kerktoren. In dit bezoekerscentrum kan je een natuur-educatieve en een cartografische-historische tentoonstelling bezoeken.

Na dit kort bezoek vertrokken voor een landschapsgerichte wandeling doorheen 's Gravenvoeren. We staken een beek over, de Voer. Zowel de streek als drie van de 6 dorpen zijn naar de Voer genoemd. Vervolgens wandelden we doorheen een holle weg. In deze holle weg troffen we de typische wijngaardslak 'escargot de Bourgogne' aan. Onze gids wist te vertellen dat niettegenstaande deze diertjes beschermd zijn, tal van mensen, slakkenrapers genoemd, zich toch laten verleiden tot het vangen en het verorberen van deze lekkernij. De gids wees ook op het voorkomen van 'wissels'. Wissels zijn smalle paadjes doorheen de wegbermbegroeiing. Dassen volgen deze wissels als ze de weg dwarsen. Men vermoedt dat er momenteel ongeveer 150 tot 200 dassen in de Voerstreek aanwezig zijn.

De wandeltocht leidde ons verder doorheen een golvend landschap met een aaneenschakeling van akkers, graslanden, hoogstamboomgaarden, nog meer holle wegen, de typische 'graften' en loofbossen met de typische flora uit de Voerstreek. Halverwege de wandeling zagen we een dassenburcht. De berg leem naast hun burcht toont hun enorme graafcapaciteiten. Doordat de dassenburchten een netwerkstelsel vormen moeten ze vaak de wegen oversteken om van de ene naar de andere plaats te gaan. De gids toonde ons welke initiatieven men neemt om deze dieren van de ene plaats naar de andere plaats te laten gaan.

Na een wandeltocht van drie uur hebben we bij een verfrissend glaasje in Blanckthys, een tot restaurant omgebouwde hoeve, nog wat nagepraat. Aangezien de zon zich toch aan de afspraak had gehouden was deze verfrissing zeer welkom.

Marion

BSE in zijn meest charmante verpakking.

Ambleteuse I: Smossen met korstmossen

Nogmaals korstmossen...zijn we verslaafd? Neen, alleen prettig gestoord, want het blijft prettig en fascinerend. Beetje bij beetje groeit de kennis... we zijn al zo ver dat we weten dat we niets weten. De boeken worden dikker, de reagentia talrijker, de microscoop moet soms de knoop doorhakken.

Wie in Ambleteuse de epifytische korstmossen wilt bekijken vindt een ruim aanbod op de bomen van het leerpad. Vergeet niet van de rest te genieten. Ludo Pinceel van de hogeschool van de Kempen, bezit de door ons gedetermineerde verzameling epifytische korstmossen van dit leerpad.

De grondbewoners zoeken we vooral op de pré communale. Dit jaar was het zo heet op deze schitterende weide, dat zelfs wij de pijp aan Maarten gegeven hebben, geen nieuw grondbewoners gevonden dit jaar. Het is een beetje genant als je met druppelteltjes en kleurstoffen op de muur van de burens staat te knoeien. De endemische bevolking is wel meer gewoon van de langskomende biologenhorden, maar ze kijken toch vreemd op als je langer dan een half uur met een loupe naar hun oude muur staat te turen.

Zo kan het gebeuren dat de stadsgids, in ruil voor een inleiding korstmosobservatie, de historische trots van Ambleteuse in rollend Frans over je uitstort... smossen met kortstmossen bevordert de integratie. De stadsgids was verrukt over de schoonheid van de korstmossen op zijn eigendom, zijn hele familie is komen meekijken.

Allen daarheen! Vergeet je loupe niet.

Korstmossenlijst:

(vetgedrukt = voor het eerst gevonden door de auteurs)

Aspicilia calcarea	plat dambordje
Caloplaca aurantia	platte citroenkorst
Caloplaca citrina	gewone citroenkorst
Caloplaca flavescens	gelobde citroenkorst
Caloplaca flavovirescens	betoncitroenkorst
Caloplaca holocarpa	muurzonnetje
Caloplaca thalincola	fraaie citroenkorst
Candellariella aurella	kleine geelkorst
Candellariella medians	gelobde geelkorst
Cetraria acleata	gewoon kraakloof
Cladina arbuscula	gebogen rendiermos
Cladina portentosa	open rendiermos
Cladonia fimbriata	kopjesbekermos
Cladonia coniocraea	smal bekermos
Cladonia foliacea	elandsgeweimos - zomersneeuw

Cladonia furcata	gevorkt heidestaartje
Cladonia rangiformis	vals rendiermos
Diploicia canescens	kauwgummos
Evernia prunastri	gewoon geweimos - eikenmos
Hypogymnia physodes	gewoon schorsmos
Hypogymnia tubulosa	witkopschorsmos
Lecanora albescens	kalkschotelkorst
Lecanora chlarotera	witte schotelkorst
Lecanora muralis	muurschotelkorst
Lecidella elaeochroma	gewoon purperschaaltje
Lecidella stigmatea	steenpurperschaaltje
Melanelia fuliginosa	glanzend schildmos
Melanelia subaurifera	verstoppschildmos
Opegrapha atra	zwart schriftmos
Opegrapha calcarea (=saxatilis)	muurschriftmos
Flavoparmelia (=Parmelia) caperata	bosschildmos
Parmelia saxatilis	blauwgrijs steenschildmos
Punctelia (=Parmelia) subrudecta	gestippeld schildmos
Parmelia sulcata	gewoon schildmos
Peltigera canina	groot leermos
Peltigera membranacea	
Peltigera neckerii	zwart leermos
Peltigera rufescens	klein leermos
Phaeophyscia nigricans	klein schaduwmos
Phaeophyscia orbicularis	rond schaduwmos
Physcia adscendens	kapjesvingermos
Physcia caesia	stoeprandkorstmos
Physcia dubia	bleek vingermos
Physcia tenella	fijn kroesmos-heksenvingermos
Pseudovernia furfuracea	purper geweimos
Ramalina farinacea	melig takmos
Ramalina fastigiata	trompettakmos
Tephromala atra	zwarte schotelkorst
Verrucaria atra	
Verrucaria muralis	zwart-op-wit-korst
Xanthoria calcicola	oranje dooiermos
Xanthoria parietina	groot dooiermos
Xanthoria polycarpa	klein dooiermos

Ter informatie geven wij hier de inhoud van de eerste bachelor Biologie weer. De studenten zijn verplicht de groepen 'Biologie', 'Verbredende vakken' en 'Ondersteuningsvakken' te volgen. Vervolgens wordt er gekozen ofwel uit één van de verschillende keuze- en afstudeerrichtingen ofwel voor de groep 'Algemene verbreding'.

Beide subgroepen verplicht te kiezen:

35 studiepunten (stp) verplichte basis biologie

55 stp verdiepende biologie waarvan 44 stp verplicht en 11 stp te kiezen uit 2 pakketten opleidingsonderdelen

Basis biologie

Celbiologie en biochemie 8 pt. 74,0 u. J. Thevelein

Onderwijsleeractiviteiten:

Celbiologie en biochemie 6 pt. 39,0 u. J. Thevelein

Celbiologie en biochemie: oefeningen 0,5 pt. 9,0 u. J. Thevelein

Celbiologie en biochemie: practicum 1,5 pt. 26,0 u. J. Thevelein

Dierkunde: morfologie & fysiologie 8 pt. 73,0 u. V. Darras

Onderwijsleeractiviteiten:

Dierkunde: morfologie & fysiologie 6,2 pt. 39,0 u. V. Darras

Dierkunde: morfologie en fysiologie: practica 1,5 pt. 26,0 u. V. Darras

Dierkunde: morfologie & fysiologie: excursies 0,3 pt. 8,0 u. V. Darras

Plantkunde: morfologie & fysiologie 5 pt. 61,0 u. E. Smets

Onderwijsleeractiviteiten:

Plantkunde: morfologie & fysiologie 3,4 pt. 26,0 u. E. Smets

Plantkunde: morfologie & fysiologie: practica 1,3 pt. 26,0 u. E. Smets

Plantkunde: morfologie & fysiologie: excursies 0,1 pt. 4,0 u. E. Smets

Plantkunde: morfologie & fysiologie: oefeningen 0,2 pt. 5,0 u. E. Smets

Verbredende vakken

Alle opleidingsonderdelen zijn verplicht.

Wijsbegeerte 3 pt. 26,0 u. P. Cortois

Onderwijsleeractiviteiten:

Wijsbegeerte 3 pt. 26,0 u. P. Cortois

Ondersteuningsvakken

Onderstaande opleidingsonderdelen en subgroep zijn verplicht.

Grondslagen van de chemie 8 pt. 97,5 u. K. Clays

Onderwijsleeractiviteiten:

Grondslagen van de chemie 3,8 pt. 26,0 u. K. Clays

Grondslagen van de chemie: hoorcollege 2 1,4 pt. 13,0 u. K. Clays

Grondslagen van de chemie: oefeningen 1 0,6 pt. 13,0 u. K. Clays
Grondslagen van de chemie : oefeningen 2 0,6 pt. 13,0 u. K. Clays
Grondslagen van de chemie : practica 1 0,6 pt. 13,0 u. K. Clays
Grondslagen van de chemie : practica 2 1 pt. 19,5 u. K. Clays

Wiskunde I 4 pt. 39,0 u. A. Kuijlaars

Onderwijsleeractiviteiten:

Wiskunde I 2,9 pt. 19,5 u. A. Kuijlaars

Wiskunde I: oefeningen 1,1 pt. 19,5 u. A. Kuijlaars

Algemene natuurkunde I 8 pt. 78,0 u. R. Silverans

Onderwijsleeractiviteiten:

Algemene natuurkunde I 5,8 pt. 39,0 u. R. Silverans

Algemene natuurkunde I: oefeningen en practica 2,2 pt. 39,0 u. R. Silverans

Bio-organische chemie 6 pt. 32,5 u. L. Van Meervelt, N.

Onderwijsleeractiviteiten:

Bio-organische chemie 4,2 pt. 32,5 u. L. Van Meervelt

Bio-organische chemie: oefeningen 0,6 pt. 0,0 u. N.

Bio-organische chemie: practica 1,2 pt. 0,0 u. N.

Wiskunde II 4 pt. 39,0 u. A. Kuijlaars

Onderwijsleeractiviteiten:

Wiskunde II 2,9 pt. 19,5 u. A. Kuijlaars

Wiskunde II: oefeningen 1 1,1 pt. 19,5 u. A. Kuijlaars

Keuze ondersteuningsvakken

Studenten kiezen één van beide opleidingsonderdelen.

Opgelet:

- studenten die de afstudeerrichting geologie als optie kiezen moeten verplicht het opleidingsonderdeel geologie volgen.
- studenten die de afstudeerrichting geografie als optie kiezen moeten verplicht het opleidingsonderdeel geografie volgen.

Geologie 6 pt. 66,5 u. N. Vandenberghe

Onderwijsleeractiviteiten:

Geologie 4,3 pt. 32,5 u. N. Vandenberghe

Geologie: oefeningen 1 1,3 pt. 26,0 u. N. Vandenberghe

Geologie: excursies 1 0,4 pt. 8,0 u. N. Vandenberghe

Geografie 6 pt. 66,5 u. G. Govers, E. Van Hecke

Onderwijsleeractiviteiten:

Geografie 4,3 pt. 32,5 u. G. Govers, E. Van Hecke

Geografie: oefeningen 1,4 pt. 26,0 u. G. Govers, E. Van Hecke

Geografie: excursies 1 0,3 pt. 8,0 u. G. Govers, E. Van Hecke

Ambleteuse II

Voor de derde keer in evenveel jaren zakte de jongste generatie Ambleteuse-gangers af naar de Côte d'Opale om er de traditionele Ambleteuse I deelnemers af te lossen. Net zo traditioneel als het bestaan van dit jeugdige verblijf zelf is de verandering van het weer op dat tijdstip; de hemel klaarde op en het zonnetje kwam te voorschijn. We hopen dat de oude garde ons niet stilaan begint te verdenken van duistere praktijken jegens de Arme Klaren.

In Ambleteuse is een s(n)(l)a(c)k nooit veraf.

Na een intensieve recruiterings-campagne waren we op het laatste nippertje (voorgaande feiten zijn jammer genoeg ook reeds traditie geworden) met een enthousiaste groep van een twintigtal deelnemers om er een leuke biologenweek van te maken.

De veldbioloog in ons werd wakker en we leerden elkaar tal van duin-, slikke- en schorreplanten kennen, om nog maar te zwijgen van de voor de gemiddelde sterveling eerder subtiele verschillen tussen de bot en de schol. Een vergelijkende, multidisciplinaire studie van de ecologie, anatomie en culinaire waarde van de makreel en de wijting viel bij de meesten onder ons erg in de smaak.

Ook dit jaar werd de hitte van de Pré Communale getrotseerd en werd er geklouterd bij Cap Gris Nez. Biologenharten gingen sneller kloppen wanneer

Veerdienst naar Engeland.

een vrouwtje patrijs, wegvluchtend in de duinen, voor gewonde speelde om de aandacht van haar tien kuikentjes tellende kroost af te leiden. Haar plan was doorzien en we wandelden met een zelfvoldane glimlach verder.

Een gezonde geest in een gezond lichaam werden gehandhaafd door middel van een uitgebalanceerde combinatie van nachtelijke strategie- en kennisspelletjes en fikse wandelingen, frisse zwempartijen, obligate jeu de boules wedstrijdjes en volleybal over de waslijn tijdens de dag. De dappersten onder ons kwamen per fiets naar Ambleteuse of huurden er één om de kleinschalige, glooiende cultuurlandschappen in de streek nog beter te kunnen verkennen.

De prachtige omgeving, de toffe groep en het mooie weer zorgden ervoor dat de week voorbij was voor het beseft werd. Voor de meesten, jammer genoeg ook reeds traditioneel, eindigde het verblijf onder de roep van een nieuwe werkweek nog een dag vroeger.

Jan & Sandra

Afstudeerfoto van tweede licentie biologie, academiejaar 2003-2004.